

Brief aan Bart en Carolien

Sietske Dijkstra

12 maart 2018 181

Beste Bart en Carolien,

Maak je met een voorstelling een sacrale ruimte? En is het daarom zo belangrijk om met de tijd maat te houden, de voorstelling te bewaken en erin en eruit te stappen?

Wordt scheppingskracht geboren uit dit ontvangende, het opzij zetten van het ego? En kan omgekeerd de maker dat scheppings- of ontvouwingsproces ook in de weg zitten?

Willen de muzen alleen maar verschijnen als ik opschuif?

En waarom zijn alle muzen vrouwen en wat zegt dat over de verhouding tot de maker?

Zomaar wat vragen die naar boven komen terwijl ik dwaal in het antieke Rabat op Malta, alweer meer dan een week geleden. In de catacomben en de grot van Paulus zie ik dan een ondergrondse doorloop naar de kerk. De hele wereld daar heeft tenminste drie verschillende lagen. Daar boven en later in de galerij bewonder ik de nissen waarin de religieuze ambachten en kunstwerken gemaakt worden.

Dan een plaats met de kom voor het wijwater en de klokken.
 Ring the bells that still can ring for your perfect offering zingt Leonard Cohen (ring the bells that still can ring forget your perfect offering hoor ik later als ik het lied naluister). Interessant hoe ik dat weer verbouwd heb, gekneed naar wat mijn oor hoorde. Beter ook, vergeet dat offer, werp dat zelfbewustzijn af, anders is er niet voldoende plaats.
 Als ik rondstap door het klooster heb ik het weer, dat een beetje plechtige geluksgevoel...
 Dan kijk ik uit het raam kijk op zoek naar de schoolpleingeluiden en zie ik kinderen, wie weet wel uit groep vijf die ik ga onderzoeken, een spel spelen in de kring met een soort zakdoekje leggen. Iemand loopt in de buitenring achter hen langs.¹

Muzisch onderzoek is ook spelen, en spelen met het spel. Suzuki, de zenleraar, zou misschien wel zeggen dat muzisch onderzoek 'both objective and subjective is' zoals hij dat zo mooi uitlegt in zijn dharmales over sound and noise. buddhismnow.com/2011/02/18/sound-and-noise-by-suzuki-roshi/
 De opwinding klinkt in de stemmen van de kinderen, dan wordt na een tijdje langzaam stil.
 Ze staan op, komen samen, gaan weg, de pauze is ten einde.

Met het volle bewustzijn ben ik hier in dat klooster in Rabat.
 Ik voel me thuis, zo thuis als ik meestal thuis niet thuis ben. Dan ben ik vaak elders.
 Naar binnen keren is de moeite waard maar soms snak ik ook naar juist het buiten spelen: midden in het leven te staan, mee te doen al wil ik het beschouwen en ook het toeschouwen niet kwijt.
 Zo blij dat ik leef en zo volop mag gaan, deelnemen, toeschouwen, maken, reflecteren.
 Dan zie ik in een nis Maria met gevouwen handen

en vraag me af:
 is de aankondiging bij Maria eigenlijk te vergelijken met de schepping in de kunsten? Wat wil er geboren worden en hoe kan dit plaatsvinden?

Vertrouwen op het ongeborene schreef ik de vorige tweedaagse en dat klinkt als, 'ja, dat is het!'

Maar meestal doen we dat natuurlijk helemaal niet, we wantrouwen het ongeborene of smoren het in de kiem, we leggen ook in onderzoek al snel criteria aan en zoeken naar afbakening nog voor iets maar tot ontplooiing of bewustzijn kan komen is het al in beton gegoten.

De hele tijd denk ik na over de inclusieve methodologie van muzisch onderzoek. Ik heb zelfs eerder een aantal regels gemaakt en die ook opgeschreven. Nu, hier meanderend denk ik:

Het is een ruimte scheppend proces waarin je vertrouwt op het ongeborene dat door jou heen gaat maar niet van jou is. Het zijn de muzen die hier bemiddelen.

Niet duwen, niet pressen, maar ook niet opgeven, doorgaan, verder zoeken, je afvragen.. En dan... nog eens doen, anders doen, slijpen...

Dit zijn de vliegreun die ik meestal haal uit korter slapen of gewoon lekker ondergedompeld zijn, de nacht die mij andere inspiratie brengt, misschien wel de tijden dat jij Bart nieuwe maangezichten maakt of jij Carolien iets nieuws uitvogelt of ineens weet hoe je de kijkervaring van de toeschouwer(s) wilt regisseren.

En dit alles schrijf ik jullie omdat jij Bart de laatste onderzoekswerkplaats in een driegesprek bent begonnen over Ignatius, de Jezuïet (die vast ook op Malta bekend is) en Carolien ons alleen maar vanuit de oogbollen liet zien hoe schoon het aandachtig en langzaam schillen van een appel kan zijn.

Ik herken dat toegewijde wel, ook dat heilige na het niet zo heilige en soms zelfs het rauwe en het wrede die dan samen op komen lopen en in het gewijde een plaats vinden en ons de diepte laten voelen zonder daar in ten onder te gaan, ons onderdompelen in de wetenschap dat je weer boven komt drijven, vroeger of later en dan nieuwe schatten meebrengt, weemoed ook en levensvreugde, de aansporing weer te gaan en weer.

Kennelijk surf ik graag op die *tacit dimension* golf van de spanning tussen het vertrouwde en het onbekende dat ik in verband breng met wat er in me leeft en wat er buiten me gebeurt dat dit binnenste tot trilling brengt. Alles heeft zijn trilling, alles is trilling. Ook wij bestaan uit trilling. En muzisch onderzoek erkent en onderzoekt deze trilling.

Sietske

Soms kun je het spel niet spelen of nog niet spelen. Vandaag, net tien minuten geleden, ontvang ik bericht van mijn leerkracht, net terug van wereldreis die ik deze week zou spreken. Zij is tot haar eigen ergernis teruggefloten door de schoolleiding, de i-ber en de collega, het feest van het thuisproject kan niet doorgaan. Reden: WERKDRUK.